

Ернест Би

КРШТЕЊЕ

Рукополагање у хришћански позив

Удружење хришћана седмог дана
Нови Сланкамен - 2006.

Наслов оригинала: BAPTISM: Ordination To Christian Vocation by Ernest K. Bee, Jr.

Copyright: 1990, Seventh Day Baptist Board of Christian Education Inc., Alfred Station, New York 14803, USA

Права за ово издање: © 2005. Удружење хришћана седмог дана, ПП 7, 22323 Нови Сланкамен

Одговара: Мирослав Црвенка

Уредник: Драшко Ђеновић

Превод: Мр Бранко Бјелајац

Техничко уређење и корице: Studio GARAGE, Панчево

Штампа: Studio GARAGE, Панчево

Тираж: 150 ком.

ISBN 86-85385-03-2

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

277.4-558.3

БИ, Ернест К.

Крштење : рукополагање у хришћански позив /
Ернест Би ;

[превод Бранко Бјелајац]. - Нови Сланкамен : Удружење
хришћана седмог дана, 2006 (Панчево : Studio Garage

Превод дела: Baptism / by Ernest K. Bee Jr.

- Тираж 150. - Напомене и биографске референце уз текст.

- Биографија : стр. 26-27

ISBN: 86-85385-03-2

а) Крштење - Црква баптиста седмог дана

COBISS.SR-ID 136578572

Садржај

Увод	5
Први део	
Крштење: теологија и пракса	8
1. Христово крштење и упутство	8
2. Апостолска пракса крштења	11
3. Крштење у раној цркви	14
Други део	
Крштење: хришћанско рукополагање	16
4. Потврђење позива (вокације)	17
5. Конфирмација рукополагања крштењем: Вечера Господња	23
Библиографија	26

УВОД

У зиму 1986-87 започео сам студију о значају сакрамената¹, крштења и Вечере Господње. На основу ове студије уверио сам се да моје разумевање Вечере Господње зависи од мог увиђања централног места крштења у теологији цркве. Неопходно је развити теологију крштења како би смо увидели све аспекте цркве: иницијацију (прикључивање), чланство у заветној групи, сакраменте, слављење, заједништво, службу, образовање и евангелизацију.

Почетком јуна 1988. године имао сам ту привилегију да учествујем на симпозијуму „Тренутна питања у политици баптиста седмог дана“, током деноминацијског Летњег института у Џејнсвилу, држава Висконсин, у САД. Институт за историју и програм баптиста седмог дана је тронедељна прилика за пасторалну обуку. Овде су ме подстакле расправе учесника на тему крштења. Један од погледа који је био заступљен јесте да је појединац, у овом случају млада особа, способан да прихвати дар Божије благодати кроз његовог Сина, али да је могуће да још увек није довољно зрео да у потпуности учествује у доношењу одлука у локалној цркви. Став је изнет да би било боље да усвојимо ритуал конфирмације за ову особу када довољно сазри.

¹ У еванђеоским црквама уобичајен термин је: уредбе Господње, на пример баптисти увек говоре о уредбама Господњим. У православљу је уобичајен израз свете тајне, а у католицизму и деловима протестантизма сакрамент.

Понет овим ставом и забринут због последица које би ово могло да има по нашу теологију ‘крштења верника’ као и могућим стварањем категорија у чланству, истражио сам наше деноминацијске публикације и утврдио да је тема крштења завреднела мало пажње. Нисам пронашао ниједну књигу о крштењу коју је написао неки члан наше деноминације. Како сам читав живот међу баптистима седмог дана, дошао сам до закључка да нам је као верској заједници нужно да крштењу поново дамо значајну улогу у нашим црквама. И мада је наша Генерална конференција усвојила ову изјаву 1987. године, она и даље представља запостављену доктрину:

„Верујемо да крштење верника у послушности Христовој заповести представља сведочанство о прихватању Исуса Христа као Спаситеља и Господа. Верујемо у крштење подрођењем као симбол смрти греху, заветовање у нови живот са Њим.“

Пошто сам одабрао књигу Вилијама Вилимона: „Запамти ко си, крштење као модел за хришћански живот“² као књигу коју сам понео на једно од мојих путовања, уверио сам се да је крштење кључно за разумевање цркве и хришћанског живота. Вилимоново упоређење крштења у римској кућној цркви у другом веку наше ере са савременим телефонским позивом мајке у којем она тражи да се крштење њене бебе „одради“ током следећег богослужења, уверили су ме да значај крштења није умањен само међу баптистима седмог дана, већ и шире.

Баптиста који пише о крштењу а не увиђа значај дела и утицаја Џорџа Бизли-Мурија је кратковид. Његово свеобухватно дело „Крштење данас и сутра“³, као и његова детаљна студија „Крштење у Новом завету“⁴ често пружају немерљиво значајану егзегезу новозаветних текстова на ову тему.

² William Willimon, Remember Who You are: Baptism, a Model for Christian Life.

³ H. George R. Beasley-Murray, Baptism Today and Tomorrow.

⁴ George R. Beasley-Murray, Baptism in The New Testament.

Рукополагање у службу еванђења сматра се „озбиљном ствари“ у већини хришћанских заједница. Сматра се да је то посвећено постављење за нарочите функције и обавезе у цркви. Када цркве примају чланове али не успевају да их подуче и да практикују крштење, оне су неуспешне у развијању „заједничког сећања“ и истинске заједнице, како то назива Ричард Нејбор у својој књизи „Значење откривења“⁵. Крштење на исти начин мора да се види као „озбиљна ствар“, као наше рукополагање, ако наше цркве припадају Христу.

Овај рад је мој лични покушај да разумем крштење као наш хришћански позив (вокацију), наш живот вере у Христу. Дисциплина као и време које је било потребно да се заврши овај рад подсетили су ме на причу коју је Пол Тилих испричао у својој књизи „Уздрмавање темеља“:

„Кинески цар је затражио од чувеног сликара да му направи слику петла. Сликара је то прихватио али је рекао да ће му за то бити потребно много времена. После годину дана цар га је подсетио на дато обећање. Сликара му је одговорио да је после годину дана проучавања петла тек започео да схвата површину његове природе. После још годину дана сликар је признао да је тек почео да продире у суштину овог начина живота. И тако је било сваки пут, годину за годином. Коначно, после десет година концентрисања на природу петла, насликао је слику – дело које је описано као непресушно откривање божанске природе свемира у једном њеном малом делу, у петлу.“⁶

⁵ H. Richard Niebuhr, *The Meaning of Revelation*.

⁶ Paul Tillich, *The Shaking of the Foundations*. New York: Charles Scribner's Sons, 1948, стр. 79-80.

ДЕО ПРВИ

Крштење: теологија и пракса

И млађи као и зрелији у животу вере у Христу претражују Свето писмо како би пронашли Христове приче на основу којих изграђују знање и искуство на свом путу. У таквој потрази незаобилазна тема је само Христово крштење. Намећу се питања на основу неколико назнака о Христовом крштењу и његовој пракси крштавања које су нам дојавили апостоли у својим списима, и она нам пружају наду да ћемо видети барем делић Христовог поучавања о томе. Црква Исуса Христа има два миленијума искуства у размишљањима и практиковању доктрине и то, исто тако, мора да се узме у обзир.

Док се један догађај одвија његов унутрашњи значај се ретко када примећује. Због овог разлога историја је толико значајна: значење догађаја може да се разуме само гледањем унатраг. Хришћанска вера је прво била вера заједнице пре него што је постала његова или њена вера, вера појединца. Проучавамо црквену историју како бисмо разумели сами себе. Започињемо са Христовом причом.

1. Христово крштење и упутство

Извештаји из Еванђеља говоре о значају крштења за Христовог следбеника. У синоптичким Еванђељима (Марко 1,1-6; Матеј 3,1-6 и Лука 3,1-6) читалац ће пронаћи Јована Крститеља код реке Јордан како позива на покајање и крштење. Исус је дошао до Јована (Марко 1,9-11; Матеј

3,13-17 и Лука 3,21-22) како би се крстио. Ово „метаноја крштење“, покајање-крштење, које је Христос прихватио, пружио је хришћанској заједници оно што Бизли-Мури описује као „нелагодност“ као и извор „неких несрећних егзегеза“.⁷

Бизли-Мури испитује различите приступе и представља своју тезу да је Христос слободно прихватио своју месијанску судбину кроз своје крштење. Исус је започео своје животно дело засновано на старозаветним месијанским одломцима.⁸

Значајно је приметити да Јован негира да је он Илија (Јован 1,21) или Христос (Јован 1,20 и Лука 3,15-17), али његова одећа је као Илијина (Матеј 3,4 и 2. Царевима 1,8). И што је још важније, Христос каже Јован је Илија (Матеј 11,7-15), који ће се према Малахији 4,5 вратити пре дана Господњег. И не само то, на гори Преображења, Исус идентификује Јована као Илију. Сличност Јованове мисије изласку из Египта приметио је Јешке у свом делу „Крштење верника за децу Цркве“. Јешке сматра да је Јованово крштење представљало остављање старих односа за собом, старог поретка ствари, и кретање са Богом на нови пут. Он сматра да је суштински услов за примање крштења било поистовећивање.

„Суштински услов за примање крштења било је поистовећивање са Божијим народом и вером – у очекивању Божијег непосредног ослобођења. Тако је Исус био први међу онима који су прихватили Јованову поруку, пошто се поистоветио са Израелом и пошто се бринуо за судбину свог народа.“⁹

Јован представља мост од старог до новог. Он испуњава Божију вољу кроз активност његовог крштења Исуса. Исус потврђује Јовану да крштење треба да се обави јер: „...треба да учинимо све што је право“ (Матеј 3,15). Авраам, тај стари завет, веровао је Богу и то „му је

⁷ G.R. Beasley-Murray, *Baptism in The New Testament*. Grand Rapids, Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1986, 44.

⁸ Исто, стр. 55.

⁹ Marlin Jeschke, *Believers Baptism for Children of the Church*. Scottsdale, Pa.: Herald Press, 1983, 30-31.

било урачунато у праведност“ (Постање 15,6; Јаков 2,23 и Галатима 3,6). А сада Христос, нови завет, потчињава се Божијој вољи и оправдава или „чини правим пред Богом“ своје следбенике како би испунио Божији план кроз Христа да учини вернике „праведним“ пред Њим.

Ово је наставак Божијег плана (Исаија 43) који је започео са Мојсијем и Израелцима који су прошли кроз воду када су напуштали свој стари живот; који су лутали у дивљини док су учили Божија поучења; и, коначно, који су прошли кроз воде реке Јордан како би примили Божије обећање Аврааму. Коментаришући ову симболичку аналогију између старог и новог, Мартин Јешке примећује да Јован подсећа своје слушаоце да Бог може да одабере да премости „биолошки наследни ред... како би пронашао оне који реагују, верне управитеље наследства вере“.¹⁰ Јован наглашава да то што нам је Авраам отац не треба да значи да треба да претпоставимо да је људима загарантовано место у Божијем Царству, јер „Бог може од овог камења подићи Аврааму децу!“ (Матеј 3,9). Јешке говори о томе да је од Аврамова два сина, само Исак био прихваћен. Од Исакова два сина, само је Јаков наследио благослов. Неки од Јаковљевих синова нису успели да изађу из Египта а још више њих је умрло у дивљини. Јошке тумачи да живот вере мора да садржи промену животног стила и обраћење како би се прихватило царство Божије. И што је још важно, он верује да ово „представља ‘цркву верника’ принцип који је био функционалан већ кроз историју Израела, од Авраама до Јована Крститеља“.¹¹

Пошто је убедио Јована у исправност тога што ће крстити Месију, Исус је био крштен. Излазећи из воде, Он је примио Духа Божијег и чуо се небески глас који је потврдио његов месијански позив (Матеј 3,16-17). Ако изоставимо генеолошки запис у Луки, видимо да аутори синоптичких Еванђеља после описа крштења одмах говоре

¹⁰ Исто, стр. 26.

¹¹ Исто, стр. 28

о искушењу у пустињи. Читаоци Светог писма можда се збуне и помисле да су у пустињи после изласка из Египта. Овакав редослед опомиње хришћане да избегавају закључке следећег типа: пошто „именују“ Христа као Господа свог живота и прихвате његово крштење сматрају да им то гарантује слободу од испита и искушења.

Велико послање (Матеј 28,19-20) је тако добро познато и прихваћено међу хришћанима да је мало шта потребно наглашавати у овој заповести нашег васкрслог Господа да се евангелизира. Мора се, међутим, приметити да је крштење неопходно како би се Христов план следбеништва употпунио.

2. Апостолска пракса крштења

У расправи о крштењу понекад се поставља питање да ли су Христови апостоли, од смрти Јована па све до Послања васкрслог Христа, крштавали следбенике. Осим што имамо причу у Еванђељу по Јовану (3,22-4,2) не постоји ниједан запис све до искуства са даном Педесетнице (Дела 2,37-42). Тешко ми је да прихватим Јешкеов став да је крштење било „ван употребе“ све време Исусове службе. Христово спомињање сопствене смрти (Марко 10,35-45) је описано као крштење. Упитао је Јакова и Јована следеће: „Можете ли да пијете чашу коју ја пијем? Или да се крстите крштењем којим се ја кртим?“ (Марко 10,38).

Значајни догађаји у Христовом животу су заведени као рођење, крштење и смрт–васкрсење. Између Христовог крштења и Његове смрти–васкрсења, писци Еванђеља су били заинтересовани за његову службу поучења, као и за Његов програм учеништва. Са Христовим вазнесењем у небо и земаљском одговорношћу која је сада лежала на апостолима, није чудно што је сва активност око крштавања још једном забележена.

Петар, Филип и Павле су именовани у Делима апостолским као они који су крштавали. Може се додати да је и Аполос крштавао током своје службе у Ефесу (Дела 18,24-19,7). Дела нам говоре да су Павле, Корнилије, Лидија, Крисп, етиопски званичник, тамничар у Филипима, следбеници у Ефесу, Коринћани јудејског порекла, Самарићани као и јудејска маса на дан Духова (Пентекоста) били крштени. Дела говоре само о једном поновном крштењу дванаест ефеских следбеника који су само познавали „Јованово крштење“ и које је, највероватније, крстио Аполос. Павле је објаснио да је Јованово крштење било за покајање, док је Исусово крштење садржавало крштење Светим Духом. Честа формула крштења у Делима је „у Исусово име“ (Дела 2,38; 8,14-17; 10,47-48; 19,1-7). Етиопски званичник и апостол Павле су исповедили своје веровање у Исуса као Сина Божијег. Бизли-Мури, примећујући недостатак тринитарне формуле крштења у Делима и то приписује Христоцентричном мишљењу апостола.¹²

У Посланицама, крштење је „једним Духом“ у „једно тело“ (1. Коринћанима 12,13) које је „у Христа“ (Галатима 3,27). Павле фокусира на јединство крштења „у Христа“ за све људе. У Галатима 3,28 и 1. Коринћанима 12,13 он крштење повезује са вером појединца – без обзира на расу, друштвени статус или пол. Ефесцима 4,5 појачавају овај однос вере и крштења: „један Господ, једна вера, једно крштење“.

Мотив крштења као смрти у Посланицама најјаче је представљен у Римљанима 6,1-11. Крштење је најкомплетнији симбол нашег живота „у Христу“ јер у подрењењу обухвата читав животни распон хришћанина, рођење кроз смрт. Умирући ономе што је старо рађамо се у нови поредак ствари, у Царство Христово, у Коинонију (заједништво) Христово.

¹² Beasley-Murray, стр. 98.

Песник Вилијем Батлер Јејтс пише: „Много пута човек живи и умире/између своје две вечности“. Крштење симболизије обе вечности: смрт и рођење. Павле је ово писао у Римљанима 6,3-4: „Или не знате да смо се сви ми који смо се крстили у Исуса Христа, крстили у његову смрт? Тако смо саукопани сада с њим у крштењу, да, као што је Христос устао из мртвих Очевом славом, тако и да живимо новим животом.“ Године 1986, мој бивши пастор Кенет Хронигер из Упер Малбороа у држави Мериленд, употребио је овај текст за конференцијску проповед. У својој проповеди пастор Кен је говорио о крштењу као о тренутку са три различите врсте знакова: подрођење, ово је тренутак који представља нашу сахрану – наш покоп; затим поистовећење, тренутак где јавно изјављујемо да се одвајамо од своје прошлости и посвећујемо Христовој новој заједници, и коначно васкрсење, тренутак у којем смо били васкрснути из мртвих, „живи Богу у Христу Исусу“.¹³

Апостол Павле је писао (у 1. Коринћанима 15) да смо ми од Адама и од Христа, прашина и небо. Када пише о страху од смрти који настаје од нашег „познања наше вечности“ Пол Тилих је модерни Павле који изјављује да је човекова судбина да „буде смртан и бесмртан у исто време“.¹⁴

Тилих овде врши преформулацију паулинске доктрине спасења које ће постати најважније питање у раној цркви: „Стога спасење није нека магична процедура по којој ми губимо своју коначност. Више се ради о осуди која објављује да не заслужујемо да умremo, зато што смо оправдани – осуда која није заснована на нечему што смо ми учинили, јер онда свакако не бисмо имали вере у њу. Уместо тога, заснована је на нечему што је учинила сама Вечност, на нечему што можемо и да видимо и да чујемо, у стварност смртног човека који ће својом сопственом смрти победити онога који има моћ смрти.“¹⁵

¹³ Kenneth Chroniger, 'Prepare Ye the Way: By Dying to Self', The Sabbath Recorder, vol. 208, no.9 (September 1986), стр. 28 и даље.

¹⁴ Tillich, стр. 171.

¹⁵ Исто, стр. 172.

3. Крштење у раној цркви

Из раних Павлових учења, чија је теологија најјаче могуће утицала на новонастале цркве и цркве у развоју, главни нагласак је на спасењу од смрти и крштењу као церемонији којом се ослобађа од страха од смрти тако што се „поравнамо“ са Господом. У другом веку, рукопис Пастир Хермас представио је поглед да је дозвољено само још једно покајање после крштења. У то време крштење је већ представљало прихваћену церемонију за укључивање у цркву. Лако можемо да разумемо, када узмемо у обзир доминантне културне обичаје, колико је било значајно крштење за јасно обележавање новог живота вере у Христа, један спољашњи знак који је пружао значај хришћанину који је припадао јединственој заједници заветованој у тај живот вере у Христу. Мартин Лутер се сложио да су „крштење као сакрамент и еванђеље спољашњи знаци по којима се може приметити постојање Цркве у свету“.¹⁶

Током другог века видимо како хришћани развијају ставове у вези са очувањем праве вере, исправним мишљењем, као и преношењем тога новим хришћанима. Тертулијан, хришћански вођа другог века из Северне Африке, представник је оних који су сматрали да је неопходно да сви хришћани имају физичку свезу са апостолима. Тако је Црква постала институција апостолског заступања, нови Павле који је тумачио Христа онима који су у иницијацији.

Када је дошло до брзог ширења хришћанства међу веће и разноликије групе људи, постало је неопходно да се одлучи ко ће доносити одлуке о томе шта је исправно, и по питању доктрине и по питању праксе. Ово је природно укључивало крштење. Рукоположено руководство, које је постављено установљеном праксом полагања руку, је крштало и подучавало. Климентова Прва посланица¹⁷

¹⁶ Eric G. Jay, *The Church: Its Changing Image Through Twenty Centuries*. London SPCK, 1977, vol. 1, стр. 163.

¹⁷ C. Richardson, ed., *Early Christian Fathers*. New York: Macmillan Publishing Co., Inc., 1970, стр. 62.

врло рано говори о подели на клер и лаике. Џеј сматра да је ова идеја свештеника заступника била увод у „нову идеју о хришћанској служби, она која је угрозила поучења Новог завета да је Христова жртва уместо човека довољно откупљујуће дело“. Он сматра да је то довело до „нове еклезиологије“ Цркве као хијерархијског тела и оштре поделе између клира и лаика. У таквој структури лаици су постали „пасивни зависници“ и функционисали су само у другоразредним црквеним улогама.¹⁸

У 16. веку Мартин Лутер се веома залагао за једнаки статус свих хришћана, лаика и клера, иако су они имали другачије службе. Свештенство свих верника било је „царско свештенство“, тема коју је Лутер пронашао у 1. Петровој 2,9. Џеј сумира Лутерово откриће ове старе библијске истине да они крштени „у Христу“ заједничаре у истом свештенству: „...они су позвани, свако у својој области живота, да проповедају еванђеље, да помажу суседу у љубави и да употребљавају снагу кључева, односно, да критикују грех, да објављују опроштење и спасење, да помирују.“¹⁹

Леонардо Боф говори о још ранијем спомињању Лутерове доктрине „свештенства свих верника“ када наводи из Тертулијановог монтанистичког периода (монтанистисенисупридржавали свештеничког сакралног ауторитета): „...зар ми лаици нисмо и свештеници?... Стога, када не постоји таква хијерархија, ти сам принеси жртву, ти крштавај, и ти си сам себи свој свештеник.“²⁰

¹⁸ Јау, стр. 163.

¹⁹ Јау, стр. 165.

²⁰ Leonardo Boff, *Ecclesiogenesis*, Maryknoll, NY: Orbis Books, 1986, стр. 65.

ДЕО ДРУГИ

Крштење: хришћанско рукополагање

Боф је, следећи стопе Мартина Лутера, дефинисао хришћанина као „особу која тежи да води живот у сагласју са животом Исуса Христа, и са виталношћу која се исказивала у том животу. Стога је сваки хришћански живот заправо свештенички живот. Вером и сакраментима нама је додељен положај заједничара у Христовом свештенству.“²¹

Ово је исти осећај једнакости у Христу који је мотивисао библијског схоластичара Маркуса Барта да повеже позив који сваки хришћанин добија са Христовим крштењем. Барт пише да је рукоположење Исуса у његову службу као Месије (Христа) заправо било његово крштење (Марко 1,9-11). Он тумачи да је „једно крштење“ у Ефесцима 4,5 заправо подсетник да су сви хришћани „примили исто рукоположење и учинили исти завет да испуне свој део одговорности у служби која је поверена Цркви“.²²

Важно је приметити да би повратак овог хришћанског ритуала који од свих највише изједначава, крштења, као рукополагања сваког хришћанина, могао да умањи наглашавање различитости која постоји између клера и лаика. Ако је рукополагање „означавање“ за функцију или службу у оквиру цркве, онда је крштење „означавање“ за функцију у свету. Крштење представља давање значаја животу вере у Христу свим појединцима. Када би крштење добило своје право место унутар цркве

²¹ Boff, стр. 92.

²² Markus Barth. The Anchor Bible, Vol. 34A, Ephesians 4-6. Garden City, NY: Doubleday & Company, Inc., 1974, стр. 481.

то би онда започело процес осигуравања једнаких права за све чланове: Јудеје и Грке, робове и слободне, мушко и женско (Галатима 3,28).

4. Потврђење позива (вокације)

Реч „позив“ је религиозни израз. Хришћани га тумаче тако да означава Божији позив у животу особе. Мојсије, пастир код оваца, био је позван од стране Бога да буде водећи гласник Божијег обећања да ће ослободити свој народ из ропства (Излазак 6,2-7,7). Господ је позвао Савла, посвећеног фарисеја, да буде сведок за Христа свим људима (Дела 26,9-18). Хришћанско разумевање позива тражи од нас да размотримо два повезана питања: 1) Како наша хришћанска вера, наше размишљање о месту које Христос има у нашем срцу, треба да утиче на наше деловање у друштву, и 2) како заједница, центар активности за изражавање вере, може бити преуређена да подржава наш свакодневни живот вере у Христу.²³

У овом смислу „позив“ се односи на „позив вере“ којем смо одговорили, који подсећа на позив Мојсију, Савлу, као и раним Христовим следбеницима (Матеј 4,18-22). Не можемо да читамо списе апостола Павла а да не приметимо његову употребу речи „калео“, односно „позив“. Павлова закључна изјава (Ефесцима 4,1-16) јасно говори да сви хришћани треба да „дођу до јединства у вери и у познању Божијег Сина, до савршеног човека, до мере доби пунине Христове“ (Ефесцима 4,13). Павле јасно каже да су наша вера и крштење наши одговори једном Господу који нас је позвао.

Џон Вестерхоф у својој књизи „Израђивање Божијег народа у материјалистичком друштву“, заједно са Вилимоновом књигом „Запамти ко си“, говори о значају крштења у животу једног хришћанина. Према обојици

²³ “Christ – The Hope of the World,” A pamphlet for the Second Assembly of the World Council of Churches, Evanston, Illinois, August 15-31, 1954, стр. 11.

аутора, крштење је догађај у заједници кроз који ми учимо ко смо и коме припадамо. Вилимон упоређује иницијацију у цркву и у Христово име, крштење, са усвајањем у Божију породицу.²⁴ Вестерхоф наглашава да је „наша вера увек прво вера неког другог“.²⁵

Наредна прича то илуструје:

На почетку 20. века у брдима на северу Западне Вирџиније живео је поносни и тврдоглави фармер. Иако је био венчан за посвећену хришћанку овај земљорадник јер одбио да се крсти јер је инсистирао на томе да крштење није ништа друго осим јавно купање у оделу. Тако је његова жена провела много времена у молитви да њен муж може да види светлост.

Једног дана, његова жена се разболела. Журни супруг је оседлао свог највернијег коња и одјахао у олују да пронађе помоћ. Набујала река представљала је непремостиву препреку, али он је натерао верног коња да скочи у брзак. „Нема другог пута“, мислио је „морам да ризикујем“.

Коњ се оклизнуо и избацио га из седла. Док је тонуо успео је да се ухвати за коњски реп и тако је био извучен на сигурно на другој страни реке. Потпуно мокар, ипак је успео да пронађе лек и поново је прешао преко реке.

Био је светао, летњи, шабатни дан када је поносни фармер поново стајао до паса у тој истој реци. Пастор га је упитао пред ту окупљеним рођацима и суседима зашто жели да се крсти. Земљорадник је одговорио: „Када сам се ‘крстио’ у овој старој реци оне ноћи када сам одлазио жени по помоћ, схватио сам да нас је њена вера извукла читаве из свега тога. Овде сам да бих се крстио како бих захвалио Богу за оно што је учинио за мене.“

²⁴ William H. Willimon, *Remember Who You Are: Baptism, a Model for Christian Life*. Nashville: The Upper Room, 1980, стр. 64.

²⁵ John H. Westerhoff III, *Building God's People in a Materialistic Society*. San Francisco: Harper & Row, 1983, стр. 39.

Покајање иде заједно са крштењем. Овај ритуал у заједници Христових следбеника отпочео је са Њим и практиковали су га Његови ученици. Проповед на дан Духова (Пентекоста) коју је изрекао Петар каже: „Покајте се, и нека се свако од вас крсти у име Исуса Христа за опроштење од ваших греха, и примићете дар Светога Духа“ (Дела 2,38). Крштење је јавно сведочење о томе да је хришћанин прихватио Божију благодат у свој живот. Када ми објављујемо да је оно што је на „другој страни“ реке живота вредно ризика да тамо пређемо, тада проналазимо храброст да себе посветимо Богу и Његовом Сину.

Поједини наши хришћански савременици, због свог обновљеног занимања за силу и деловање Светог Духа, наглашавају крштење Духом. Други, пак, реагујући на сакраментално виђење крштења промовишу крштење Духом као супериорније крштење. Њихова реакција на „водено крштење“ као одвојено и инфериорно довела је до збуњености у вези са значајем крштења у нашим црквама. Ако испитамо Исусова учења видимо како је одговорио фарисејском вођи Никодиму: „Истину, истину ти кажем: Ако се ко не роди водом и Духом, не може да уђе у Божије царство“ (Јован 3,5). У овом стиху се налази један предлог који одговара именицама које немају лични члан у грчком језику. Тако да постоје два једнака захтева: крштење и Дух.

Сав живот почиње водом, и у физичком и у духовном смислу. Никодим је то увидео када је упитао Исуса: „Како може човек да се роди кад је стар? Зар може по други пут да уђе у мајчину утробу и да се роди?“ Такво је наше питање када кажемо да смо рођени од „Духа“ и да смо крштени „Духом“ али то не исповедамо јавно у чину крштења. Није у питању једно или друго. Већ се ради о крштењу и о прихватању Бога кроз дар Његовог Светог Духа.

Апостол Павле је у својим писањима о Духу три пута говорио о томе да је Дух залога, (arrabon), наше сигурности будуће славе (2. Коринћанима 1,21.22 и 5,5, као и Ефесцима 1,13.14). Крштење без Духа је као крштење без вере. Карл Барт је „крштење без воље и спремности да се буде крштен“ називао неисправним и непослушним крштењем, „замагљеним крштењем“.²⁶ Пошто нису јасно повезали дело Светог Духа са крштењем, у неким црквама се предлаже да се сада концентришемо на конфирмацију. И мада су крштење и вера неодвојиво повезани у новозаветним поучењима, у стварности животне промене стварају притисак да уведемо искуство конфирмације и да га омогућимо старијим хришћанима. Која год била теологија крштења, баптистичка или католичка, проблем крштавања у дечијем добу или одраслих представља разумевање да се вера развија и да није стање.

Џејмс Фолер у „Нивоима вере“ описује развојне детаље у развоју вере. Фолер приказује сваки ниво развоја као круг који је динамички повезан један са другим и који тако обликује спиралу кроз коју се ми крећемо у вечно-мењајућем искуственом процесу.²⁷ Његово истраживање засновано на 359 интервјуа у периоду од 1972. до 1981. године утврдило је да је прва адолесценција (21-30 године) време за индивидуално рефлексивно формирање личног система вере. Фолер је исто тако утврдио да се више од половине средовечних одраслих особа (од 41-50 године) такође налази на овом нивоу.²⁸

Да ли је могуће да је потреба да се поново афирмише наше крштење, које се догодило пре толико година, представља почетак доктринарног покрета „нановорођених“? Да ли је ово потреба коју харизматски покрет толико покушава да попуни? Да ли представља логичну последицу животних искустава којом се успињемо једну степену на горе у нашем верском расту? Да ли је овај

²⁶ Dale Moody, *Baptism: Foundation for Christian Unity*. Philadelphia: The Westminster Press, 1967, стр. 62.

²⁷ James W. Fowler, *Stages of Faith*. San Francisco: Harper & Row, 1981. стр. 274-5.

²⁸ Исто, стр. 317-23.

ритуал нове конфирмације потреба коју поједини осећају јер увиђају да институционализована црква не примећује шта се догађа у верском развоју својих чланова?

Најстарији од свих хришћанских ритуала је крштење. Најстарије Еванђеље започиње са Исусовом крштењем (Марко 1,9-11) и значајно је приметити да сви аутори Еванђеља Његово крштење сматрају довољно значајним да га запишу. Када се наша вера заснива на Светом писму и ако волимо хришћанску историју, тада се крштење разуме као основни и непрестано понављајући ритуал у цркви.

Крштење је тај један чин који је заједнички свим хришћанским вероисповедним заједницама (са изузетком Друштва пријатеља²⁹ и Војске спаса). Један заједнички елемент се користи, мада на различите начине, и постоји једно заједничко очекивање – исповедање вере у Христа.

Вилимон изјављује да је „крштење заправо рукополагање сваког појединог хришћанина у Христово свештенство, да је то наименовање сваког хришћанина за заједничко Христово деловање у свету“.³⁰ Он описује један ранохришћански обичај давања „упаљене свеће новокрштенику с речима: Ти си светло света, нека твоје светло засија“. Даље он наводи да је деловање хришћанина првенствено евангелизационо деловање,³¹ „да објавите хвалу онога који вас је дозвоао из таме својој чудесној светлости“ (1. Петрова 2,9).

Ако је ово наш циљ, тада је потребно да укључимо ритуал крштења који би у себи садржавао довољно назнака о трајном значењу нашег „позива“, током различитих животних стадијума. Неки од наше европске баптистичке браће укључили су полагање руку као део свог ритуала крштења,³² мада баптисти седмог дана у САД полагање руку углавном резервишу за службу рукополагања у ђаконство или пасторалну службу, као и за послање мисионара.

²⁹ Квекери.

³⁰ Willimon, стр. 27.

³¹ Исто.

³² G.R. Beasley-Murray, Baptist Today and Tomorrow, London: Macmillan and Co., Ltd., 1966, стр. 97.

Заједнице баптиста седмог дана у Пољској³³ практикују полагање руку које следи одмах после подрођења током службе крштавања. Бизли-Мури у „Крштењу у Новом завету“ опомиње баптисте да поново размотре увођење ове новозаветне праксе приликом крштавања.

Полагање руку се у Еванђељима налази у случајевима када је Исус благосиљао децу (Матеј 19,15) и исцељивао болесне (Марко 6,5; 8,25 и Лука 4,40 и 13,13). У књизи Дела апостолска полагање руку је повезано са присутношћу Светога Духа: апостолски одабир првих ђакона (6,1-6); примање Светог Духа приликом крштења (8,14-17 и 19,1-7); као и приликом послања Варнаве и Савла (13,1-3).

Глен Стасен, у свом чланку о „Деци у Цркви“ за часопис „Преглед и излагање“³⁴ забринуто говори о вези Светога Духа и искуства крштења у рукополагању:

„Ако то не учинимо, онда присутност Светог Духа није јасно и конкретно комуницирана, онда наша пракса није сасвим у сагласности са новозаветном праксом, појављује се разлика између хришћана прве категорије (рукоположених свештеника) и хришћана друге категорије (оних који нису свештеници), и као што свако од нас то може да увиди, Свети Дух је изгубио на значају код оних који су се крстили.“³⁵

Значајчина крштења може се видети и кроз набрајање присутних елемената: призивање Бога, исповедање вере, исповедање греха, потапање у воду, облачење нове одеће, полагање руку у молитви, добродошлица у цркву и примање Вечере Господње.³⁶

³³ У Пољској Црква баптиста седмог дана делује под именом Црква хришћана суботњег дана или на пољском Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego.

³⁴ Review and Expositor

³⁵ Glen H. Stassen, "Preparing Candidates for Baptism," Review and Expositor, Vol. LXXX, No. 2 (Spring 1983), стр. 254.

³⁶ G.R. Beasley-Murray, "The Authority and Justification of Believer's Baptism," Review and Expositor, Vol. LXXVIII, No. 1 (Winter 1980), стр. 69. Бизли-Мури додаје набрајање нове одеће и Вечеру Господњу у "Крштењу данас и сутра", стр. 97.

5. Конфирмација рукополагања крштењем: Вечера Господња

Израз „конфирмација“ се обично у цркви разуме као сакрамент који се администрира крштеној особи тако потврђујући и јачајући ту особу у хришћанској вери, или као ритуал у којем им се признају привилегије пуноправних чланова. У било ком од ова два случаја крштење је прелиминарни ритуал чије испуњење зависи од неког даљег ритуала.

Без обзира на поступак, крштење је обавезно за чланство у цркви, у телу Христовом. Следствено томе, исто тако представља обавезан услов за учествовање у Вечери Господњој. Почео сам боље да разумем ова два чина када сам служио као пастор у цркви баптиста седмог дана у Алфред Стеишн, држава Њујорк, САД. У тој цркви, сто за Вечеру Господњу налази се на подигнутој платформи изнад крстионице. Они који су били покопани у води доле, подигли су се у нови живот у Христу. “Или не знате да смо сви ми који смо се крстили у Исуса Христа, крстили у његову смрт? Тако смо саукопани сада с њим у крштењу, да, као што је Христос устао из мртвих Очевог славом, тако и ми да живимо новим животом” (Римљанима 6,3-4).

Апостоли Јаков и Јован тражили су услугу од Христа (Марко 10,35-45). Тражили су почасна места у Христовом Царству. Исус их је упитао да ли су у стању, да ли могу? Када су обојица потврдила да јесу, да могу, Исус их је обавестио да су „чаша“ и „крштење“ једно. „Чаша“ је за оне који ће бити крштени његовим крштењем. Оба елемента представљају показивање решености на патњу и смрт.

Пастор Леланд Бонд из Брајдентона у Флориди ми је испричао причу о обраћењу једне особе болесне на смрт. Ова жена је чула причу о Исусу и прихватила га као Господа и Спаситеља. За њу је то био изузетан доживљај.

Затражила је да се крсти, али је њена болест то онемогућила тако да није била подроњена у води. Капелан је заронио прсте у чашу воде и преко њеног чела начинио знак крста уз то понављајући формулу крштења. Жена је затражила ту чашу, попила воду и изјавила: „Сада сам крштена и изнутра, исто тако“.

Ако смо „крштени у Христа“ онда смо на себе „обукли Христа“. Ако прихватимо његову чашу онда потврђујемо наше крштење са њим. Прихватити чашу и хлеб у Вечери Господњој значи да кажемо Богу и једни другима да смо Христови. Ако то учинимо а да прво нисмо крштени значи да тражимо да избегнемо бол и патњу Христове смрти. Без крста нема васкрсења. Без крштења нема Вечере Господње. Прихватање крштења симболише прихватање Божије воље у нашем животу.

Павлова упутства о Вечери Господњој (1. Коринћанима 11,17-29) усмерена су на групу када се она окупи „као црква“. Павле је молећи хришћане у Коринту писао да запамте да када учествују у Вечери Господњој, они „објављују смрт Господњу све док он не дође“.

Крштење је једном али се непрестано потврђује кроз искуство Вечере Господње. Чаша и хлеб су стално понављајућа конфирмација нашег рукополагања крштењем. Током Вечере Господње ми смо свесни да је Бог понудио своју благодат још једном и да смо у привилегованом положају да можемо да поновимо речи те жене о којој је говорио пастор Бонд; „Сада смо крштени и изнутра, исто тако“.

Библиографија

Paul Tillich.

The Shaking of the Foundations.

New York: Charles Scribner's Sons, 1948.

G.R. Beasley-Murray.

Baptism in the New Testament.

Grand Rapids, Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1986.

Marlin Jeschke.

Believers Baptism for Children of the Church.

Scottsdale, Pa.: Herald Press, 1983.

Kenneth Chroniger.

'Prepare Ye the Way:

By Dying to Self', The Sabbath Recorder,

vol. 208, no.9 (September 1986).

Eric G. Jay.

The Church: Its Changing Image through Twenty Centuries.

London SPCK, 1977, vol. 1.

C. Richardson, ed.

, Early Christian Fathers. New York:

Macmillan Publishing Co., Inc., 1970.

Leonardo Boff. Ecclesiogenesis. Maryknoll, NY:

Orbis Books, 1986.

Markus Barth. The Anchor Bible. Vol. 34A, Ephesians 4-6.

Garden City, NY: Doubleday & Company, Inc., 1974.

“Christ – The Hope of the World,”

A pamphlet for the Second Assembly of the World Council of Churches, Evanston, Illinois, August 15-31, 1954.

William H. Willimon.

Remember Who You Are:

Baptism, a Model for Christian Life. Nashville: The Upper Room, 1980.

John H. Westerhoff III.

Building God’s People in a Materialistic Society. San Francisco: Harper & Row, 1983.

Dale Moody.

Baptism: Foundation for Christian Unity. Philadelphia: The Westminster Press, 1967.

James W. Fowler.

Stages of Faith.

San Francisco: Harper & Row, 1981.

G.R. Beasley-Murray.

Baptist Today and Tomorrow.

London: Macmillan and Co., Ltd., 1966.

Glen H. Stassen,

“Preparing Candidates for Baptism,”

Review and Expositor, Vol. LXXX, No. 2 (Spring 1983).

G.R. Beasley-Murray,

“The Authority and Justification of Believer’s Baptism,”

Review and Expositor, Vol. LXXVIII, No. 1 (Winter 1980).

